

Spejbl, Hurvínek, Jů i Hele. Loutková výstava v Severočeském muzeu zavede až za hranice animace

14. 03. 2024 11:31

Za hranice animace: Voděná loutka v českém filmu. Tak se jmenuje nová výstava v Severočeském muzeu v Liberci, kterou pořadatelé uchystali ve spolupráci s organizátory filmového festivalu Anifilm. Expozice jako první uceleně zkoumá fenomén voděných loutek v české kinematografii. K vidění bude od 14. března do 2. června ve Velkém sále v přízemí muzea a doplní ji doprovodný program.

K vidění budou nejen samotné loutky, ale také dekorace, celé scény, výtvarné návrhy, skici či filmové plakáty od výtvarníků a výtvarnic, jakými jsou Jan Švankmajer, František Antonín Skála, Jakub Dvorský či Bára Čechová.

„Je zajímavé, jak natáčení s divadelními loutkami prostupuje českou kinematografií. Objevuje se hned na začátku třicátých let dvacátého století, kdy se na plátno dostává divadelní dvojice Spejbl a Hurvínek,“ řekl kurátor výstavy David Kubec. „Přes kultovní filmy Jana Švankmajera a televizní loutky, iluzivní i neiluzivní, se výstava překlene do současné kinematografie. Tam už na diváky čekají známé loutky z filmu Kuky se vrací nebo Malý pán, ale také rarity, jako jsou charaktery z pozapomenutého filmu Chcípací, který natočil divadelní soubor Buchty a loutky.“

Na výstavě si tak návštěvníci prohlédnou mimo jiné vzácné loutky Spejbla a Hurvínka, Mefista, Kašpárka a scénu ze Švankmajerovy Rakvičkárny, ale také českou odpověď na americké The Muppets – Jů a Hele ze Studia Kamarád. Nejobjemnější část výstavy tvoří loutky a celé scény z filmů Malý pán a Velký pán režiséra Radka Berana. Krom hlavních i vedlejších postav filmu si návštěvníci prohlédnou laboratoř pana Drobného, Majolenčin lesní kiosok, Stodolodílnu či interiér knihovny.

Protipólem k těmto exponátům je pak instalace Televize Estráda, punkového uskupení, které využívá ve své tvorbě právě voděné loutky. Televizi Estráda založili v roce 2018 mladí tvůrci a studenti z oblasti animovaného filmu. Jejich tvorba staví na neučesané estetice a anticharismatu účinkujících postav, které na výstavě obydli prostor kaple a návštěvníci si je

budou moci prohlédnout zblízka.

„Výstava je vlastně předzvěstí Mezinárodního festivalu animovaných filmů Anifilm. Předpokládám, že vzbudí velký zájem návštěvníků napříč generacemi. Vždyť kdo z nás nepropadl kráse loutek. Pronikat do alchymie tvorby animovaného filmu, to je navíc velké dobrodružství,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Výstava vedle zlomových filmů, klíčových tvůrců a moderních přístupů mapuje i technologickou šíři voděných filmových loutek. Zahrnuty jsou klasické marionety voděné shora, spodové loutky jako maňásci či javajky, neiluzivní loutky, ale i loutky větších rozměrů, které herci ovládají zezadu či zevnitř. Pocházejí povětšinou z Muzea loutkářských kultur v Chrudimi, dále z České televize, Muzea Cheb, část je ze soukromých sbírek a mnohé z loutek jsou vystavené úplně poprvé.

Výstava je časově sladěná s premiérou loutkového filmu Velký pán a tematicky rezonuje také s festivalem Anifilm, který se v Liberci koná od 7. do 12. května a s voděnou loutkou počítá jako s jedním z témat nesoutěžního filmového programu.

Výstavu Za hranice animace: Voděná loutka v českém filmu pro Severočeské muzeum připravil tým Mezinárodního festivalu animovaných filmů Anifilm, kurátoři David Kubec, Malvína Balvínová, Pavel Horáček a Pavel Jirásek a architekt Richard Loskot. Autorkou plakátu je mladá výtvarnice, režisérka a animátorka Noemi Valentíny. Záštitu výstavě poskytli hejtman Libereckého kraje Martin Půta a primátor města Liberec Jaroslav Zámečník.

Vstupné do Severočeského muzea je dobrovolné a otevřeno je denně kromě pondělí od 10 do 19 hodin.